

[Aksel Larsen.]

høje kvalitet og for produktionens størrelse har det været, at der har bestået et nøje samarbejde mellem den videnskabelige forskning og det praktiske landbrug, sikret ved et veludbygget net af landbrugsskoler og en omfattende konsulenttjeneste. For hele landbrugets struktur har det endvidere været særdeles afgørende, at andels-selskaber har haft kontrol over produkt-ernes udvikling og salg såvel som over vigtige dele af landbrugets forsyning.

Økonomisk har flertallet af landbrugets udøvere sjældent haft gode kår ret længe ad gangen. Fremskridtet og forbedringerne er hurtigt blevet kapitaliseret og har bundfældet sig i stigende ejendomspriser og dermed i en stigende rentebyrde. Indtil landbrugskrisen i 30'erne var dansk landbrug økonomisk selvhjulpent, når bortses fra offentlig støtte til undervisning, forskning og vejledning. Under krisen og især efter den anden verdenskrig er dette forhold afgørende ændret. Selvforsyningsønsker har medført en stadig voksende beskyttelse af landbrugets produktion i vore aftager-lande, og selv om forholdene for et eksport-land må være helt andre, er det lykkedes dansk landbrug at sikre sig en lang række begunstigelser, der har haft en tydelig tendens til at komme det store landbrug mest til fordel. Det drejer sig om de særlige kornordninger, tilsvarende ordning for rapsdyrkning og den garanterede hjemmemar-kedspris for de animalske produkter foruden forskellige former for direkte drifts-tilskud. Disse ordninger har igen bund-fældet sig i stigende priser på landbrugs-ejendomme, og priserne er yderligere bragt i vejret ved grundspekulation i byernes omegn. I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at sige, at hvis vi havde fået jordlovene af 1963 gennemført og de ikke var blevet bragt til forkastelse, havde vi formodentlig ikke oplevet den helt voldsomme stigning i ejendomspriserne, vi nu har oplevet siden 1963.

Samtidig med hele denne udvikling er dansk landbrug blevet veludstyret med maskiner, og antallet af medhjælpere er gået meget stærkt tilbage. Herved kommer landbruget til at stå over for det problem, at når de nuværende brugsejere bliver for

gamle, er der efterhånden kun ret få, der naturligt kan afløse dem.

I lyset af disse faktorer må dansk land-brugs fremtid planlægges. Det er klart, at førkrigstidens udstykningspolitik ikke kan fortsætte. Hovedspørgsmålet for frem-tidens landbrug er næppe brugenes størrelse.

Jeg vil dog mene, at en varieret brugs-størrelse ubetinget må opretholdes her i landet, men hovedspørgsmålet er vel ikke brugenes størrelse, men produktionens rig-tige tilrettelæggelse og ejendomsforholdets udvikling såvel som finansieringen af land-bruget.

I landbokommissionen har et flertal støttet en udvikling frem mod storbrug behersket af kapitalstærke kræfter uden særlig landbrugsmæssig indsigt. Det vil gøre landbrugets udøvere til forpagtere, bestyrere, funktionærer og landarbejdere, hvorved dansk landbrugs styrke på lang sigt vil være i fare for at blive stærkt redu-ceret. Denne politik har en udpræget ten-dens til at forskyde landbrugets hoved-vægt henimod de produkter, som det store landbrug gennem årene mest har krævet støtte til. Det er en gammeldags og forkert politik, som vi alvorligt advarer imod at fortsætte.

Først og rigtigst er det at sørge for, at de rigtige folk kommer til at lede frem-tidens landbrug. Derfor er det afgørende, at retten til at overtage et landbrug bliver reserveret dem, der har en god og fyldest-gørende landbrugsmæssig uddannelse. Der kræves jo en uddannelse af en blikken-slager, hvorfor skal der så ikke kræves uddannelse af en landmand?

De rigtige folk er ikke nødvendigvis dem, der har penge til at købe et brug for. Derfor må landbruget finansieres på en ny måde. Der bør kunne gives offentlige afdragsfri bygningslån og offentlige lån, der afdrages, til besætning og inventar. Særlig afgørende er det, at fuld grundskyld nedbringer pri-serne på selve jorden, og jeg tillader mig i den forbindelse at henvise til et forslag til folketingsbeslutning, mit parti har fremsat her i tinget.

Desuden må der føres en anden pris-politik. Importen af råprodukter til land-bruget må frigøres, så produktionen billig-gøres og konkurrenceevnen stiger. Samtidig